

چشم اندازی بر عشایر

استان مرکزی

نویسنده:

دکتر گیتی صلاحی اصفهانی

عضو هیئت علمی گروه جغرافیا

دانشگاه پیام نور

انتشارات نیک خرد

۱۳۹۰

سرشناسه: صلاحی اصفهانی، گیتی / عنوان و نام پدیدآور: چشم‌اندازی بر عشایر استان مرکزی / نویسنده گیتی صلاحی اصفهانی. / مشخصات نشر: تهران: نیک خرد، ۱۳۹۰ / مشخصات ظاهری: ۱۳۸ ص: ممرور، جدول، نقشه، نمودار. / شابک: ۳۷۰۰۰ ریال - ۹۷۸-۸۱۰۱-۲۱-۸ / وضعیت فهرست نویسی: قیفا / موضوع: ایلات و عشایر -- ایران -- استان مرکزی / موضوع: توسعه پایدار -- ایران -- استان مرکزی / رده بندی کنگره DSR/۶۹/ص ۵۸چ ۱۳۸۹ / رده بندی دیویی: ۹۵۵/۹۷۱۳ / شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۸۶۰۳۲

انتشارات نیک خرد

نام کتاب: چشم‌اندازی بر عشایر استان مرکزی

نویسنده: گیتی صلاحی اصفهانی

ناشر: نیک خرد

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۱۰۱-۳۲-۴

قیمت: ۳۷۰۰۰ ریال

ناظر فنی چاپ: سید اسداله علوی

صفحه آرا: محمدرضا منصوری

مرکز پخش: ۰۹۱۳۳۸۸۳۰۴۹ - ۳۳۳۱۲۰۷۱

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۷	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: مفاهیم اصلی
۴۳	فصل دوم: عشایر استان مرکزی در نگاه تاریخ
۶۹	فصل سوم: نظام طایفه ای عشایر استان مرکزی
۷۱	۱- ایل شاهسون بقدادی
۹۱	۲- ایل کله کوهی
۱۱۰	۳- ایل میش مست
	۴- ایل راوه
	۵- ایل کلهر
	۶- ایل خلیج
	فصل چهارم: عشایر استان مرکزی به روایت تصویر

پیشگفتار

جامعه عشایری بخشی از جمعیت کشور را تشکیل می دهند که مهم ترین مشخصه و وجه تمایز آن با جوامع روستایی کوچندگی آنهاست و زندگی آنان براساس دامداری شکل گرفته است. دامداری آنها متکی بر استفاده از مراتع و چراگاه های طبیعی است که در اقلیم مختلف گرمسیری تا کوهستانی مرتفع واقع شده اند. تغییرات اقلیمی در طول سال ایجاب می کند تا این گروه جهت دست یابی به شرایط بهینه زندگی به کوچ روی آورند و از سالیان متمادی، کوچ اساس زندگی عشایری را تشکیل داده است و در ایران نیز کوچ نشینی سابقه کهن دارد. کوچ نشینان همیشه نقش مهمی در تاریخ این مملکت داشته اند. اصولاً بررسی و شناخت عشایر از چند جهت درخور اهمیت است: ۱- عشایر فرهنگ و سنن کهن را پاسداری کرده و آداب و رسوم باستانی را نگه داشته اند. چنان که راه و روش زندگی عشایر کنونی تفاوت چندانی با راه و روش زندگی نیاکان چند هزار ساله آن ها ندارد و زندگی متکی به دام و مرتع دارند. ۲- زندگی کوچ نشینی گونه ای سازش فرهنگی- اجتماعی با محیط زیست است. بنابراین

بررسی چنین سازشی به شناخت کلی فرهنگ انسان کمک می کند. ۳- عشایر از نظر اقتصادی مهم هستند زیرا آن ها سالانه مقدار قابل توجهی گوشت، لبنیات و سایر فرآورده های دامی را به روستائیان و شهرنشینان عرضه کرده و از این راه قسمت مهمی از نیازهای آن ها را برآورده می کنند.^۱ لیکن به مرور زمان با توجه به تحولات فکری که در جهان و بالطبع در جامعه عشایری به وقوع پیوسته اعضای این جامعه متوجه این نکته شده اند که در جهان امروز بهره برداری از محیط طبیعی به شیوه سنتی کارایی ندارد^۲ و با برنامه های صحیح می توان سطح تولید آن ها را بالا برد و در نتیجه از وابستگی به شهر و کشور و حتی کشورهای بیگانه کاست و زندگی عشایر را به سمت آینده ای بهتر برد و کوچ نشینان را به آینده ای بهتر امیدوار ساخت.

کتاب پیش رو حاصل تجربیات و مطالعات چند ساله نگارنده در ایلات و عشایر استان مرکزی است. همان گونه که پیداست از آن جایی که هر چشم اندازی احتیاج به شناخت موضوع دارد و از طرف دیگر شناخت هر مقوله نیاز به الگویی دارد تا بتوان به طور نظام مند و سلسله وار یک شناسایی کافی و جامع را از موضوع بدست آورد، مطالب ذیل الگویی را جهت شناخت ایلات و عشایر کل کشور ارائه می دهد.

جا دارد ادای دین کنم به جناب آقای شریفی مسئول اداره امور عشایری استان مرکزی، جناب آقای نجات نوربخش معاون اداره امور عشایری استان مرکزی، سرکار خانم زهرا شجری کارشناس جغرافیا و دانشجویان گروه علمی جغرافیای

۱- امان الهی بهاروند، ۱۳۶۰: ۱۱.

۲- بخشنده نصرت، ۱۳۷۱: ۱۱.

دانشگاه پیام نور مرکز ساوه بالاخص سرکار خانم زهرا والی از طایفه یارجانلو از ایل شاهسون بغدادی، سرکار خانم سکینه افرادی، جناب آقای محمد بیک زاده، جناب آقای علیرضا فرهنگ، جناب آقای ابوالقاسم شرافتی مدرس دانشگاه پیام نور، سرکار خانم خدیجه سیامکی و جناب آقای محمدنبی رضایی و... که با دراختیار گذاردن اطلاعات مفید در تدوین این مجموعه تلاش کردند و اگر یاری این عزیزان در این راه نبود کار هرگز به انجام نمی رسید.

در بررسی حاضر رویکرد توصیفی - پیمایشی مورد استفاده قرار گرفته است و از طریق برگزاری کارگاه های مشارکتی (PRA) و مصاحبه با خانواده های عشایری و فن مشاهده اسنادی و آماری^۱ به مطالب دست یافتیم، امید که گامی هرچند کوتاه در جهت چشم اندازی به ایلات و عشایر استان مرکزی در راستای توسعه پایدار برداشته باشیم.

دکتر کیتی صلاحی اصفهانی

۱۳۹۰